

STATUTÁRNÍ MĚSTO LIBEREC

jako provozovatel veřejného pohřebiště podle § 16 odst. 1 zák. č. 256/2001 Sb., o
pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
(dále jen zákon o pohřebnictví)

vydává v souladu s ustanovením § 19 citovaného zákona

ŘÁD VEŘEJNÉHO POHŘEBIŠTĚ

1. Rada města Liberce ve smyslu § 102 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších předpisů schválila tento Řád veřejného pohřebiště Rada města Liberce na svém 16. zasedání dne 18. 8. 2020 pod číslem usnesení č. 769/2020.
2. Řád veřejného pohřebiště město Liberec vydává po předchozím souhlasu Krajského úřadu Libereckého kraje ze dne 22. července 2020, vydaného pod č.j. : KULK 58005/2020

ČLÁNEK 1

Úvodní ustanovení

1. Provozování pohřebiště je nedílnou součástí veřejné infrastruktury a službou ve veřejném zájmu v samostatné působnosti města.
2. Provozovatelem veřejných pohřebišť je statutární město Liberec, náměstí Dr. E. Beneše 1/1, 460 59, které provozuje veřejné pohřebiště prostřednictvím Odboru správy veřejného majetku.
3. Řád veřejného pohřebiště (dále jen „Řád“) upravuje provoz veřejných pohřebišť (dále jen „pohřebiště“), které jsou ve vlastnictví statutárního města Liberce: Urnový háj, Radčice, Vesec, Machnín, Ruprechtice, Růžodol, Rudolfov, Ostašov.

ČLÁNEK 2

Působnost řádu pohřebiště

1. Vysvětlení zkratk pojmů:
 - a) **Řád** – Řád veřejného pohřebiště.
 - b) **Provozovatel pohřebiště** – vykonává provozování veřejného pohřebiště zejména ve smyslu § 16 odst. 1 zákona o pohřebnictví.
2. Vymezení často používaných pojmů:
 - a) **Hrobka** - nemovitá věc, která vznikla stavební nebo montážní technologií, bez zřetele na její stavebně technické provedení, použité stavební výrobky, materiály a konstrukce, na účel využití a dobu trvání.
 - b) **Hrobové zařízení** - např. pomník, náhrobek, rám, krycí deska, stéla nebo jiná ozdoba hrobu, které mohou být bez znehodnocení od hrobového místa odděleny (zpravidla movitá věc).

- c) **Rozptyl** – anonymní rozptýlení zpopelněných lidských ostatků do společného hrobového místa (louky rozptylu) bez nároku na uzavření nájemní smlouvy.

3. Ustanovení tohoto řádu se vztahují:

- a) na veřejné pohřebiště **Urnový háj**, které je zřízeno na pozemcích parcelních čísel 1404/1, 1405/1, 1417, v katastrálním území Liberec, jehož součástí jsou:
 - I. místa pro ukládání zpopelněných lidských ostatků v urnách,
 - II. rozptylová louka,
 - III. společné hroby pro ukládání zpopelněných lidských ostatků,
- b) na veřejné pohřebiště **Radčice**, které je zřízeno na pozemcích parcelních čísel 167, 169/3, v katastrálním území Radčice u Krásné Studánky, jehož součástí jsou:
 - I. místa pro ukládání zpopelněných lidských ostatků v urnách,
 - II. místa pro ukládání lidských pozůstatků do hrobů,
 - III. společné hroby pro ukládání zpopelněných lidských ostatků,
 - IV. místa pro ukládání lidských pozůstatků do hrobek,
- c) na veřejné pohřebiště **Vesec**, které je zřízeno na pozemcích parcelních čísel 1566, 1570 v katastrálním území Vesec u Liberce, jehož součástí jsou:
 - I. místa pro ukládání zpopelněných lidských ostatků v urnách,
 - II. místa pro ukládání lidských pozůstatků do hrobů,
 - III. místa pro ukládání lidských pozůstatků do hrobek,
- d) na veřejné pohřebiště **Machnín**, které je zřízeno na pozemcích parcelních čísel 180, 252/4 v katastrálním území Machnín, jehož součástí jsou:
 - I. místa pro ukládání zpopelněných lidských ostatků v urnách,
 - II. místa pro ukládání lidských pozůstatků do hrobů,
 - III. místa pro ukládání lidských pozůstatků do hrobek,
- e) na veřejné pohřebiště **Ruprechtice**, které je zřízeno na pozemcích parcelních čísel 1253, 1254, 1255, 1256, 1257, 1258, v katastrálním území Ruprechtice, jehož součástí jsou:
 - I. místa pro ukládání zpopelněných lidských ostatků v urnách,
 - II. místa pro ukládání lidských pozůstatků do hrobů,
 - III. místa pro ukládání lidských pozůstatků do hrobek,
 - IV. rozptylová louka,
- f) na veřejné pohřebiště **Růžodol**, které je zřízeno na pozemcích parcelních čísel 31 a 33, v katastrálním území Horní Růžodol, jehož součástí jsou:
 - I. místa pro ukládání zpopelněných lidských ostatků v urnách,
 - II. místa pro ukládání lidských pozůstatků do hrobů,
 - III. místa pro ukládání lidských pozůstatků do hrobek,
- g) na veřejné pohřebiště **Rudolfov**, které je zřízeno na pozemcích parcelního čísla 186, v katastrálním území Rudolfov, jehož součástí jsou:
 - I. místa pro ukládání zpopelněných lidských ostatků v urnách,
 - II. místa pro ukládání lidských pozůstatků do hrobek,
- h) na veřejné pohřebiště **Ostašov**, které je zřízeno na pozemcích parcelních čísel 55, 56 v katastrálním území Horní Suchá, jehož součástí jsou:
 - I. místa pro ukládání zpopelněných **lidských** ostatků v urnách,
 - II. místa pro ukládání lidských pozůstatků do hrobek.
- i) Vnější hranice těchto pohřebišť jsou vymezeny oplocením.
- j) Řád je závazný pro provozovatele a dále pro subjekty, zajišťující pohřební služby, pro obstaravatele pohřebních a jiných úkonů, nájemce hrobových a urnových míst, objednatele a zhotovitele služeb, návštěvníky pohřebiště včetně osob, které zde s prokazatelným souhlasem provozovatele pohřebiště nebo nájemce provádějí práce a pro ostatní veřejnost.
- k) Řád je každému k dispozici u provozovatele.

- l) Pokud bude stejná věc popsána v několika dokumentech a v každém jinak, tak mají přednost v pořadí: samotná nájemní smlouva, Řád, zákon o pohřebnictví a občanský zákoník. Smlouva i Řád nesmějí být v rozporu se zákonem nebo být proti zákonu – speciálnímu i obecnému. Zvláštní ustanovení mají vždy přednost před obecnými, a to i když jsou uvedena v jednom dokumentu. Pokud není v žádném dokumentu nějaká věc upravena, řídíme se pravidly uvedenými v právních předpisech.
- m) Hrob, ve kterém je pohřben zemřelý, jehož činnost byla mimořádně společensky prospěšná a všeobecně uznávaná, je možné rozhodnutím zastupitelstva statutárního města Liberce prohlásit za „Čestný hrob“ na základě pravidel pro udělování čestného občanství, čestných poct statutárního města Liberec. Hrob, který bude prohlášený „Čestným hrobem“ bude opatřen nápisem „Čestný hrob“. Nájemce nesmí bez souhlasu zastupitelstva statutárního města Liberec odstranit hrobové zařízení hrobového místa. V případě, že o další užívání hrobového místa, na kterém se nachází hrob prohlášený za „Čestný hrob“, neprojeví nájemci zájem nebo v případě, že hrobové zařízení vykazuje znaky opuštěnosti, je statutární město Liberec povinno učinit na své náklady opatření směřující k zachování pietnosti a důstojnosti hrobu.

ČLÁNEK 3

Rozsah poskytovaných služeb

1. Na pohřebištích statutárního města Liberec jsou poskytovány zejména tyto základní služby:
 - a) nájem hrobového místa:
 - I. pro hroby, hrobky,
 - II. pro uložení lidských ostatků v urnách,
 - III. pro uložení uren s lidskými ostatky v kolumbáriích a kolumbárních zdech,
 - b) správa a údržba pohřebiště včetně inženýrských sítí, zeleně, oplocení a mobiliáře,
 - c) údržba páteřních komunikací a zpevněných ploch (v létě i v zimě),
 - d) vedení předepsané evidence související s provozováním pohřebiště,
 - e) zajišťování sběru, třídění, odvozu a likvidace odpadů,
 - f) spravování a udržování objektů na pohřebišti, (centrální kříž, apod.),
 - g) vykonávání dozoru nad dodržováním tohoto řádu,
 - h) údržba a úprava společných hrobů, rozptylových luk, i čestných hrobových míst,
 - i) zveřejňování informací na vývěsní desce pro potřeby veřejnosti.
2. Na pohřebištích statutárního města Liberec mohou být poskytovány doplňkové služby na žádost nájemce nebo vlastníka hrobového zařízení či hrobky, které nejsou kalkulovány v ceně nájmu, jako například:
 - a) manipulace se zetlelými, nezetlelými i zpopelněnými lidskými ostatky v rámci pohřebiště,
 - b) výkopové práce související s pohřbením nebo exhumací,
 - c) pohřbívání,
 - d) provádění exhumací,
 - e) ukládání lidských ostatků.
3. Prodej hřbitovních doplňků a zboží, pokud je provozovatelem poskytováno.
4. Rozptyl zpopelněných lidských ostatků se provede na přání objednatele pohřbu nebo rozptylu. Rozptyl může být proveden pouze na pohřebišti pro tento účel předem schváleném (rozptylové louky). Rozptyl se neprovádí v období listopad – duben.

5. Zpopelněné ostatky se ukládají podle přání nájemce v urně do země nebo do kolumbárních schránek. Urny lze ukládat do země ve zvláštní schránce nebo bez ní. Uložení urny do hrobu je možné jen se souhlasem provozovatele pohřebiště. Urny se do hrobu neukládají, klesne-li venkovní teplota pod 5 stupňů.
6. Při nakládání s hrobovým zařízením jako s věcí opuštěnou bude pohřebiště postupovat podle občanského zákoníku.
7. Nezpopelněné lidské pozůstatky musí být na pohřebištích ve vlastnictví města Liberec uloženy v hrobě po tlecí dobu, která je 10 let¹.

ČLÁNEK 4

Doba zpřístupnění pohřebiště, povinnosti návštěvníků, způsob a pravidla užívání zařízení

1. Pohřebiště jsou veřejnosti přístupná:

Prosinec – Březen	8:00 - 17:00 hod.
Duben – Listopad	8:00 - 20:00 hod.

2. Návštěvníci jsou povinni opustit pohřebiště do konce uzavírací doby a to bez předchozího upozornění.
3. Mimo vymezenou dobu je vstup na pohřebiště zakázán.
4. Provozovatel pohřebiště může z oprávněných důvodů přístup veřejnosti na pohřebiště nebo jeho část dočasně omezit nebo zakázat, např. v době provádění terénních úprav, manipulování se zetlelými, nezetlelými i zpopelněnými lidskými ostatky v rámci pohřebiště, exhumací, za sněhu, náledí, živelných pohrom apod., pokud nelze zajistit bezpečnost návštěvníků.
5. Provozovatel zabezpečí v zimním období nezbytnou údržbu hlavních komunikací pohřebiště v zájmu zajištění bezpečnosti.
6. Dětem do 10 let věku je dovolen vstup na pohřebiště pouze v doprovodu dospělých osob.
7. Osobám pod vlivem návykových a psychotropních látek je vstup na pohřebiště zakázán, rovněž je zakázáno požívání alkoholických nápojů na pohřebišti.
8. Motorová vozidla (s výjimkou invalidních vozíků), mohou na pohřebiště vjíždět a zdržovat se jen s písemným souhlasem provozovatele a za podmínek stanovených provozovatelem. Jde zejména o dodržování vyhrazených jízdních tras, maximální povolené rychlosti, zákaz mytí a oprav vozidel apod.
9. Není dovoleno parkovat u hrobových míst.
10. Na pohřebišti je rovněž zakázáno pohybovat se na kolech, kolečkových bruslích, koloběžkách, skateboardech apod.

¹ § 22, odst. 3 Zákona o pohřebnictví

11. Návštěvníci jsou povinni chovat se na pohřebišti důstojně a pietně a s etikou s ohledem na toto místo, řídit se Řádem pohřebiště. Zejména není návštěvníkům pohřebiště dovoleno se zde chovat hlučně, používat audio a video přijímače, kouřit, požívat alkoholické nápoje a jiné omamné látky, odhazovat odpadky mimo odpadové nádoby, nechat volně pobíhat psy, kočky a jiná zvířata a používat prostory pohřebiště i jeho vybavení k jiným účelům, než k jakým jsou určeny.
12. Z hygienických důvodů není dovoleno na pohřebišti pít vodu z vodovodních výpustí a studní. Rovněž není dovoleno tuto vodu odnášet v náhradních obalech mimo pohřebiště.
13. Svítidla mohou návštěvníci a nájemci na pohřebišti rozsvěcovat jen pokud jsou vhodným způsobem zabezpečena proti vzniku požáru. Provozovatel může v odůvodněných případech používání svítidel na pohřebišti omezit nebo i zakázat.
14. Na rozptylových loukách je dovoleno používat svítidel jen na místech k tomu určených. Vstup na rozptylové louky a vsypovou louku je pro veřejnost zakázán. Místa vsypu nejsou zjevně označena.
15. Není přípustné umisťovat věnce, kytice, svíčky a jiné dekorace mimo vyhrazená místa. Provozovatel je oprávněn zvadlé nebo jinak znehodnocené květinové dary, příp. jiné předměty, z těchto míst odstranit.
16. Není přípustné zavěšovat na kolumbární schránky ozdobné předměty.
17. Ukládání nádob, náradí a jiných předmětů na zelené pásy a místa kolem hrobových míst i za hrobovými místy je zakázáno.
18. Je zakázáno provádět jakékoli zásahy do vzrostlé zeleně, včetně nové výsadby na pohřebišti.
19. U hrobových míst zřízených v oddělení s provedením epitafní desky v travnatém koberci není osazování možné (květinovou výzdobu tvoří keře mezi řadami epitafních desek). Desku nelze obsypávat ozdobnou drtí.
20. Na pohřebišti je povoleno provádět práce pouze v takovém rozsahu a způsobem, který stanoví tento Řád a provozovatel.
21. Na pohřebištích, stromech ani zařízeních pohřebiště ani hrobových místech a hrobových zařízeních není dovoleno umístění reklam.
22. Není dovoleno pořádat presentační akce soukromých subjektů zaměřených na výkon následné služby pro nájemce či prodej jimi nabízeného zboží.
23. Dozor nad pořádkem pohřebiště provádí provozovatel.

ČLÁNEK 5

Povinnosti provozovatele pohřebiště

1. Provozovatel pohřebiště je povinen zejména:
 - a) všem osobám - zájemcům o nájem stanovit stejné podmínky pro sjednání nájmu dle typu hrobového místa,
 - b) zdržet se ve styku s pozůstalými chování nešetrného k jejich citům a umožnit při smutečních obřadech účast registrovaných církví, náboženských společností a jiných osob v souladu s

projevenou zemřelé osoby, a pokud se tato osoba během svého života ke smutečnímu obřadu nevyslovila, také v souladu s projevenou vůlí osob uvedených v § 114 odst. 1 občanského zákoníku, je-li provozovateli známa,

- c) vést evidenci související s provozováním pohřebiště v rozsahu dle § 21 zákona o pohřebnictví,
- d) vyřizovat stížnosti včetně reklamací souvisejících s provozem pohřebiště,
- e) současně je povinen udržovat aktuální plán pohřebiště s vedením evidence volných hrobových míst,
- f) uzavírat smlouvy o nájmu hrobových míst, urnových míst a kolumbárních schránek. Vést s tím spojenou evidenci a evidenci volných hrobových míst, kterou archivuje dle platných předpisů v rozsahu zákona,
- g) v případě rušení pohřebiště provozovatel postupuje dle ustanovení § 24 zákona o pohřebnictví a je bezodkladně povinen ve směru k zúčastněným osobám a veřejnosti splnit veškerou informační povinnost,
- h) zabezpečovat výkopy hrobů a služby související s pohřbíváním, manipulací s lidskými ostatky, exhumacemi a ukládáním zpopelněných ostatků (rozptyly, uložení uren). Tuto povinnost může zajistit i u třetího subjektu po protokolárním předání pracoviště a nejbližšího okolí,
- i) zajišťovat údržbu veřejné zeleně na pohřebišti podle platných předpisů. Pečovat o vnější vzhled a upravenost veřejného pohřebiště, společné hroby, rozptylové loučky, čestná pohřebiště a nepronajatá hrobová místa na veřejných pohřebištích. Pečovat o úpravu a údržbu cest, chodníků, travnatých ploch, zeleně, údržbu oplocení a zdí, ostatních účelových zařízeních a technickou vybavenost pohřebiště, v zimním období nezbytnou údržbu hlavních komunikací pohřebiště v zájmu zajištění bezpečnosti,
- j) zajišťovat sběr, třídění, uskladňování a likvidaci všech odpadů z pohřebiště.

ČLÁNEK 6

Užívání hrobového místa

1. Žádný zájemce o nájem místa na pohřebišti nemá nárok na okupaci opuštěného hrobového místa, nebo na jiné, individuální umístění hrobu a hrobového zařízení v rámci hrobového místa.
2. Nájem hrobového místa vzniká na základě smlouvy o nájmu hrobového místa uzavřené mezi pronajímatelem – provozovatelem pohřebiště a mezi nájemcem (dále jen smlouva o nájmu). Smlouva o nájmu musí mít písemnou formu a musí obsahovat určení druhu hrobového místa, jeho rozměry, výši nájemného.
3. K uzavření smlouvy o nájmu hrobového místa, hrobky je zájemce o nájem povinen poskytnout pronajímateli pohřebiště zejména tyto údaje:
 - a) jméno a příjmení zemřelé osoby, jejíž lidské pozůstatky nebo ostatky jsou na pohřebišti uloženy, místo a datum jejího narození a úmrtí,
 - b) údaje o jiných lidských pozůstatcích v rozsahu identifikace jiných lidských pozůstatků, datum uložení lidských pozůstatků nebo lidských ostatků na pohřebiště včetně jejich exhumace, určení hrobového místa, hloubky pohřbení, druhu rakve, vložky do rakve nebo transportního vaku; u lidských ostatků druh a číslo urny,
 - c) záznam o nebezpečné nemoci, pokud lidské pozůstatky, které byly uloženy do hrobu nebo hrobky, byly touto nemocí nakaženy,
 - d) jméno, příjmení, adresu místa trvalého pobytu a data narození nájemce hrobového místa, jde-li o fyzickou osobu, nebo obchodní jméno, název nebo obchodní firmu, sídlo a identifikační číslo osoby nájemce hrobového místa, jde-li o právnickou osobu,

- e) datum uzavření nájemní smlouvy a dobu trvání závazku včetně údajů o změně smlouvy,
 - f) údaje o hrobce, náhrobku a hrobovém zařízení daného hrobového místa, včetně údajů o vlastníkovi, pokud je znám, není-li vlastníkem nájemce a to nejméně v rozsahu jméno, příjmení, trvalý pobyt, datum narození.
 - g) jméno, příjmení, adresu místa trvalého pobytu a další kontakty.
4. Změny výše uvedených údajů a skutečností je nájemce povinen bez zbytečného odkladu oznámit provozovateli pohřebiště.
 5. V případě, že se jedná o nájem hrobového místa v podobě hrobu, musí být doba, na niž se smlouva o nájmu uzavírá, stanovena tak, aby od pohřbení mohla být dodržena tlecí doba stanovená pro pohřebiště v čl. 3.
 6. Nájem hrobových míst se sjednává zpravidla na dobu: 10 let.
 7. Provozovatel pohřebiště omezil maximální délku nájmu místa na pohřebišti na dobu pro hrob 10 let a minimální délku nájmu místa na 10 let (ne však na dobu kratší než je stanovena tlecí doba při pohřbení). Pro hrobky je stanovena minimální a zároveň maximální doba nájmu 30 let. Na základě odůvodněné žádosti, je možno upravit dobu nájmu hrobek na 15 let se souhlasem provozovatele.
 8. Platným uzavřením nájemní smlouvy k hrobovému místu na pohřebišti vzniká nájemci právo zřídit na místě hrob, hrobku, urnové místo, včetně vybudování náhrobku a hrobového zařízení (rám, krycí desky, epitafní desky apod.) to vše v souladu s obsahem nájemní smlouvy, tímto Řádem a pokyny provozovatele pohřebiště, s následnou možností uložit v tomto místě lidské pozůstatky a lidské ostatky.
 9. Uložení konstrukce pro ukládání vykopané zeminy při výkopu vedlejšího hrobu a nutné kamenické práce na přilehlém hrobovém místě, to vše v odůvodněných případech a na nezbytně nutnou dobu, není omezením práva nájemce ve smyslu § 25 zákona o pohřebnictví. Dojde-li k zásahu do hrobového místa, nebo zařízení a vznikne-li tímto škoda, je povinen hrobové místo uvést do původního stavu, nebo škodu nahradit ten, kdo škodu způsobil. To platí i v případě, že škůdce ke své činnosti přibral třetí osobu.
 10. Nájemce je povinen vlastním nákladem zajišťovat údržbu hrobového místa a hrobového zařízení v rozsahu stanoveném smlouvou o nájmu a v následujícím rozsahu a způsobem:
 - a) nejpozději do 3 měsíců od pohřbení do hrobu zajistit úpravu pohřbívací plochy hrobového místa,
 - b) zajistit, aby plocha hrobového místa nezarůstala nevhodným porostem, do maximální výšky 15 cm, který by narušoval svým vzhledem okolí, průběžně zajišťovat údržbu hrobového místa tak, aby travní porost nedosáhl květenství (vymetání trav), jakož i průběžně zajišťovat údržbu hrobového zařízení na vlastní náklady tak, aby jejich stav nebránil užívání hrobových míst ostatních nájemců a dalších osob,
 - c) odstranit včas znehodnocené květinové a jiné dary, odpad z vyhořelých svíček a další předměty, které narušují estetický vzhled pohřebiště. Neodstraní-li tyto předměty nájemce hrobového místa, je provozovatel pohřebiště oprávněn tak učinit sám.
 11. Nájemce je povinen neprodleně zajistit opravu hrobového zařízení pokud je narušena jeho stabilita a ohrožuje tím zdraví, životy, nebo majetek dalších osob. Pokud tak nájemce neučiní po uplynutí lhůty uvedené ve výzvě provozovatele, je provozovatel pohřebiště oprávněn zajistit bezpečnost na náklady a riziko nájemce hrobového místa.

12. Je zakázáno odkládat díly hrobového zařízení na sousední hrobová místa, nebo je opírat o sousední hrobová zařízení, nebo kamkoli na pohřebišti.
13. Při užívání hrobového místa je nájemci zakázáno manipulovat s lidskými ostatky. Se zpopelněnými lidskými ostatky může nájemce manipulovat a ukládat je na pohřebišti pouze s vědomím provozovatele.
14. Nájemce je povinen strpět číselné označení hrobových míst provedené provozovatelem, tyto čísla nepřemísťovat, nepoškozovat a nepoužívat k jiným účelům. Nájemce je povinen strpět na hrobovém místě vhodně umístěný odkaz na uveřejněnou informaci ve vývěsce týkající se upozornění nájemce na skončení doby nájmu.
15. Byl-li nájemce hrobového místa prokazatelně vyzván před ukončením nájmu k vyklizení hrobu od movitých i nemovitých věcí, v souladu s § 2225 občanského zákoníku při skončení nájmu předá nájemce hrobové místo vyklizené do 30 dnů od skončení nájmu. Pokud ve vyklizeném hrobu jsou uloženy zpopelněné lidské ostatky v úředních schránkách, je nájemce povinen zajistit jejich uložení do jiného hrobového místa, popřípadě do společného pohřebiště, a to vlastním nákladem, pokud si tyto neponechá ve svém vlastnictví.
16. Po zániku nájmu se lidské ostatky (vyjma ostatků v úředních schránkách) ponechají na dosavadním místě. Při nájmu hrobového místa novým nájemcem budou tyto lidské ostatky v průběhu nového pohřbení uloženy pod úroveň dna hrobu. Není-li možné využít úroveň dna hrobu, uloží se lidské ostatky do společného hrobu pohřebiště.

ČLÁNEK 7

Podmínky zřízení hrobky, náhrobku a hrobového zařízení

1. Ke zhotovení hrobky, náhrobku, hrobového zařízení na pohřebišti, nebo úpravě již existujících je oprávněn pouze vlastník nebo jím zmocněná osoba po prokazatelném předchozím souhlasu nájemce hrobového místa a provozovatele pohřebiště za jím stanovených podmínek.
2. Podmínky ke zřízení hrobového zařízení mimo hrobky určuje provozovatel v rozsahu:
 - a) základy pod pomníky musejí být provedeny do nezamrzající hloubky, tj. minimálně 80 cm pod úroveň terénu a musejí být přizpůsobeny únosnosti půdy. Základy pod rám pak do hloubky 25 cm pod úroveň terénu, pokud jsou vyztuženy. Základový rám nesmí přesahovat plochu pronajatého místa,
 - b) pohřbívací plocha musí být zachována u všech urnových a epitafních míst podle dispozic provozovatele. Urny jsou ukládány v hrobovém místě do betonových nebo plastových schránek, nebo do země apod.
 - c) hloubka hrobu musí být u dospělých osob a dětí od 10 let nejméně 1,5 m, u dětí mladších 10 let nejméně 1,2 m,
 - d) dno hrobu musí ležet nejméně 0,5 m nad hladinou podzemní vody,
 - e) pohřbívací plocha musí být zachována v rozměrech u hrobu nejméně 80x 200 cm, u hrobky nejméně 90 cm x 200 cm, u hrobu dětského nejméně 60 cm x 160 cm a u hrobu pro dítě mladší 3 let nejméně 50 cm x 100 cm,
 - f) nejvyšší povolená výška staveb je 2,5 m,
 - g) uličky mezi hroby, (hrobkami) musí být nejméně 30 cm široké, na starých hřbitovech, kde tato podmínka není splnitelná, je možno hroby, (hrobky) sdružovat tak, aby tato podmínka byla

- splněna alespoň u dvojice hrobů, (hrobek), aby ke každému z nich byl volný přístup k povrchu hrobu, (hrobky) vždy z jedné delší a z jedné kratší strany,
- h) u nově zakládaných oddělení pohřebišť musí být stěny mezi jednotlivými hroby vzdáleny nejméně 60 cm,
 - i) vrstva zeminy určená k zakrytí rakve musí být nejméně 1,4 m se zřetelem k úrovni okolí hrobu,
 - j) přední a zadní hrany rámu hrobů a hrobek musí být v jedné přímce s předními a zadními hranami rámu sousedních hrobů a hrobek,
 - k) uličky mezi hroby, hrobkami, urnovými místy a epitafy musí být dodržovány dle plánu hřbitova a dispozic provozovatele,
 - l) stěny jednotlivých čel hrobů musejí být vzdáleny nejméně 35 cm,
 - m) při stavbě náhrobků musí být jednotlivé kusy mezi sebou kotveny (včetně hrobového příslušenství),
 - n) ve svahovitém terénu musí být stavba a její příslušenství stejnoměrně odstupňovány,
 - o) vrstva zeminy určená k zakrytí schránky na urny musí být nejméně 20 cm vysoká a přiměřeným převýšením vzhledem k okolní úpravě terénu,
 - p) nápisy a zobrazení na náhrobcích musí odpovídat důstojnosti a pietě,
 - q) v průběhu prováděných prací je nájemce povinen udržovat pořádek, potřebný materiál skladovat na místech a způsobem určeným provozovatelem. Znehodnocený stavební materiál a náhrobky i jejich součásti, jakož i vykopanou zeminu je nájemce povinen nejpozději před přerušением práce téhož dne odvézt, a to na svůj náklad. Cestu na pohřebiště a uličky mezi hroby nelze užívat k jiným účelům než komunikačním a nelze omezovat jejich průchodnost. Totéž platí i pro nájemcem pověřené osoby.

3. Při stavbě hrobky je navíc:

- a) nutné posoudit okolí plánované stavby (vliv na výsadbu, okolní komunikace, přístup k sousedním hrobovým místům),
- b) vytvořit zadání pro projektovou dokumentaci ke stavbě hrobky (např. tvar hrobky a odvětrávání, typ terénu a půdy, prostoru hrobky pro požadovaný počet rakví, výkopu pro požadovaný počet rakví),
- c) navrhnout materiály a hlavní konstrukční prvky včetně požadavků pro osazení hrobky hrobovým zařízením kamenickou firmou (základové pasy, beton, výztuže, betonové tvárnice) na základě předloženého statického výpočtu,
- d) zhotovit jednoduchý rozpočet stavby (ceny stavebních materiálů a stavebních prací, přesunu hmot),
- e) provést uložení přebytečné zeminy (zajištění oddělení případných lidských ostatků, naložení, odvoz a uložení zeminy na skládku, dodržování hygienických předpisů a opatření),
- f) zhotovit základové pasy včetně dodržení technologických postupů a parametrů pro zvolený materiál stavby,
- g) zhotovit stěny, vložit svislé i vodorovné výztuže, zhotovit otvory pro patra, zalít betonem a zhotovit odvodnění,
- h) ukončit stavbu (betonový věnec, popř. zhotovení vnitřního zakrytí stropnicemi a následná izolace proti povrchové vodě),
- i) dodržet minimální světlost otvoru pro spuštění rakve s možností opakovaného otevření bez nutnosti demontáže hrobového zařízení,
- j) obsypat stěny hrobky, upravit okolní terén,
- k) protokolárně předat stavbu včetně souhlasu provozovatele pohřebiště tuto stavbu užívat.

4. Při provádění prací směřujících ke zhotovení, údržbě, opravám, nebo odstranění věcí na hrobovém místě je vždy třeba předchozího prokazatelného souhlasu nájemce, neprovádí-li tyto práce sám, přičemž je ten, kdo tyto práce provádí povinen činit tak dle pokynů provozovatele pohřebiště, nájemní smlouvy a tohoto Řádu.

5. V případě, že je místo na pohřebišti určeno ke zřízení hrobky, je nájemce oprávněn zřídit hrobku způsobem, v rozsahu a za podmínek stanovených souhlasem provozovatele ke zřízení hrobky, který je jako příloha nedílnou součástí nájemní smlouvy k předmětnému místu. Výška nadzemní stavby hrobky je regulována regulačním plánem statutárního města Liberec.
6. Po skončení uvedených prací je nájemce povinen na svůj náklad uvést okolí příslušného hrobového místa a místa, která při práci znečistil, do původního stavu nejpozději do 48 hodin. Ukončení prací je nájemce povinen ohlásit provozovateli pohřebiště a je povinen na své náklady odvézt a zlikvidovat odpad, včetně odpadu biologicky nebezpečného, vzniklého při pracích na hrobovém místě. Spolu s tím nahlásí změny hrobového zařízení, zakládající povinnost změnit, či doplnit předepsanou evidenci. Totéž platí při likvidaci hrobového zařízení včetně základů a stavby hrobky.
7. Vlastník hrobového zařízení je oprávněn odstranit hrobové zařízení z pohřebiště po předchozím projednání s provozovatelem a nájemcem hrobového místa.
8. Povinnosti nájemce kolumbární schránky a kolumbární zdi:
 - a) nájem kolumbární schránky v kolumbáriu nebo kolumbární zdi (dále jen „nájem“) vzniká na základě písemné smlouvy o nájmu kolumbární schránky uzavřené mezi provozovatelem a nájemcem (dále jen „smlouva o nájmu“). Smlouva o nájmu je uzavřena na dobu určitou,
 - b) nájemce je povinen dodržovat všechny povinnosti dané mu smlouvou o nájmu místa a tímto řádem,
 - c) pronájmem kolumbární schránky v souladu s ujednáním ve smlouvě a s tímto řádem vznikne právo uložit do schránky zpopelněné ostatky v úřední urně. Úřední urna může být vložena do ozdobné urny pietních charakteru,
 - d) do kolumbária ani do kolumbární schránky nesmí být umístovány svíčky s volným plamenem. Povoleno je do schránky umístit elektrickou bateriovou svíčku s napětím max. 12V, podobenku zemřelého a drobné dekorativní předměty,
 - e) pokud převezme nájemce klíč od kolumbária, nesmí jej přenechat jiné osobě s výjimkou osoby blízké nebo osobě oprávněné dle smlouvy.

ČLÁNEK 8

Ukládání lidských pozůstatků a exhumace lidských ostatků

1. Otevřít hrob nebo hrobku na pohřebišti, ukládat do nich lidské pozůstatky nebo provádět exhumaci je oprávněn pouze provozovatel pohřebiště nebo provozovatel pohřební služby, který na základě smlouvy s nájemcem hodlá na pohřebišti pohřbit lidské pozůstatky (viz čl. 9).
2. Obdobně jako při přijímání lidských pozůstatků k pohřbení provozovatel dbá na to, aby převzetí nezpopelněných lidských ostatků bylo doloženo alespoň úmrtním listem a průvodním dopisem s uvedením, o čí ostatky se jedná, odkud jsou (číslo hrobu a název pohřebiště) a v koho zájmu se exhumace a převoz prováděl (číslo objednávky a smluvní strany); u urny postačí předložit doklad o zpopelnění, který obsahuje údaje shodné s identifikačním štítkem. Tyto dokumenty by měly být podkladem i pro evidenci související s provozováním pohřebiště.
3. Zpopelněné lidské ostatky je možné uložit na pohřebišti vždy jen se souhlasem nájemce hrobového místa a provozovatele pohřebiště, u hrobů zpravidla k nohám do niky, jinak v ochranném obalu.
4. V době po úmrtí nájemce, má-li být tento uložen do hrobu, jehož byl nájemcem, zajistí provozovatel úhradu nájemného na dobu tleci od vypravitele, nového nájemce nebo jiné zmocněné osoby.

Nepožádá-li nikdo o uzavření nájemní smlouvy k předmětnému místu, zůstává toto hrobové místo po tlecí dobu bez nájemce s povinností provozovatele o toto místo pečovat.

5. Bez ohledu na uplynutí tlecí doby může být s nezpoulněnými i zpopelněnými lidskými ostatky v rámci pohřebiště manipulováno pouze na základě předchozího souhlasu provozovatele pohřebiště.
6. Nezpoulněné i zpopelněné lidské ostatky mohou být exhumovány, tj. přemístěny nebo převezeny na jiné pohřebiště, pouze na písemnou a odůvodněnou žádost nájemce hrobového místa a nájemce nového hrobového místa na jiném pohřebišti, a to jen s písemným souhlasem provozovatele pohřebiště. Převoz exhumovaných nezpoulněných lidských ostatků na jiné pohřebiště musí být předem objednan u provozovatele pohřební služby a objednávka k žádosti přiložena. Nájemce hrobového místa doloží k žádosti o exhumaci vždy skutečnost úmrtí podle § 22 odst. 2 zákona o pohřebnictví a písemný souhlas osoby uvedené v § 114 odst. 1 občanského zákoníku. Před exhumací neztelých lidských ostatků musí nájemce hrobového místa písemně požádat o souhlas také krajskou hygienickou stanicí.
7. Všechny rakve včetně exumačních musí být označeny štítkem nejméně se jménem zemřelého, datem narození, datem úmrtí, dnem pohřbu a názvem provádějící pohřební služby.
8. Rakve, použité pro pohřbívání do země, musí být vyrobeny z takových materiálů, aby ve stanovené tlecí době zetlely spolu s lidskými ostatky. Za zetelé se považují zbytky rakví (hlavních desek) o maximální velikosti 0,5 m² držící vcelku. Pro výrobu rakví ukládaných do hrobu na pohřebišti, nesmějí být použity díly z nerozložitelných materiálů. Kovový díl (madla rakve apod.) lze použít jen omezeně.
9. Výplň rakví (vystýlka), transportní vaky vložené do rakví a rubáše mohou být vyrobeny pouze z lehce rozložitelných materiálů jako dřevěné piliny, papír, u vaků rozložitelné plasty a u rubášů látky. Tkanina, ze které je oblečení zemřelého vyrobeno, by měla být nejlépe bez chemických příměsí.
10. K výrobě rakví a jejich nátěrů nesmí být použity barvy, lepidla a tvrdidla, obsahující složky škodlivých látek.
11. Milodary vložené do rakve mohou být vyrobeny také pouze ze snadno rozložitelných materiálů.
12. Pro pohřbívání do hrobek je nutno použít rakve:
 - a) vyrobené z dřevního materiálu s dlouhou trvanlivostí, do které bude umístěna poloviční zinková vložka, nebo
 - b) kovové, nebo
 - c) dle ČSN Rakve.
13. Maximální rozměry rakví v hrobkách nesmějí překročit délku 2,15 m a šíři 0,85 m.

ČLÁNEK 9

Podmínky pro otevření hrobu nebo hrobky provozovatelem pohřební služby

1. Provozovatel pohřební služby smí otevřít hrob nebo hrobku na pohřebišti pro uložení lidských pozůstatků, nebo lidských ostatků, k provedení exhumace, popř. k jiným účelům, pokud provozovatel pohřebiště obdrží v dostatečném předstihu před samotným otevřením hrobu nebo hrobky:
 - a) písemnou žádost nájemce hrobu a majitele hrobového zařízení o otevření hrobu nebo hrobky provozovatelem pohřební služby,

- b) kopii té části smlouvy uzavřené mezi provozovatelem pohřební služby a nájemcem hrobového místa, která prikazuje pohřbít do příslušného hrobového místa, prohlášení, že uvedené práce zajistí provozovatel pohřební služby na vlastní náklad, vlastními zaměstnanci a s použitím vlastních pomůcek i nářadí a na vlastní odpovědnost,
 - c) doklad o ověření znalostí předpisů BOZP a PO,
 - d) návrh na protokolování předání pracoviště před i po pohřební včetně fotografií příslušného hrobového místa před jeho otevřením a fotografie bezprostředně sousedících hrobů.
2. Zaměstnanec pohřební služby, který bude hrob nebo hrobku otevírat, musí být provozovatelem pohřebiště seznámen s Řádem pohřebiště, místními podmínkami a s jinými informacemi nezbytnými pro bezpečné a nezávadné otevření hrobu nebo hrobky.
 3. Provádí-li otevření hrobu nebo hrobky zaměstnanec provozovatele pohřební služby, provozovatel pohřebiště je oprávněn kdykoli:
 - a) zkontrolovat průběh prací, stav výkopu a pažení, dohlédnout na zabezpečení vykopané hrobové jámy proti pádu třetí osoby a přítomnost druhého pracovníka provozovatele pohřební služby,
 - b) požádat o přerušení prací; v takovém případě je zaměstnanec provozovatele pohřební služby povinen práce neprodleně pozastavit.
 4. Otevření hrobu, u něhož neuplynula tlečící doba od posledního pohřbení, je možné provést jen tehdy, pokud příslušná krajská hygienická stanice povolila manipulaci s nezetlelými lidskými ostatky.
 5. Provozovatel pohřebiště může odmítnout otevření hrobu nebo hrobky, jsou-li k tomu závažné důvody, např. bezprostřední blízkost vzrostlého stromu, u něhož by musely být přerušeny hlavní kořeny (což by vedlo k narušení stability stromu), pokud je pohřebiště a jeho porost v nepříznivém stavu v důsledku vichřic, dešťových srážek, nebo pokrytí povrchu sněhem a ledem.
 6. Rakev s lidskými pozůstatky musí být po uložení do hrobu zasypána zrypřenou zeminou ve výši minimálně 1,2 m.
 7. Provozovatel pohřebiště zajistí při otevření hrobu a hrobky provoz na pohřebišti tak, aby nebyl narušen veřejný pořádek a aby byl vyloučen přenos možné nákazy.
 8. Náklady vzniklé provozovateli pohřebiště v souvislosti s otevřením hrobu nebo hrobky hradí ten, kdo o otevření požádal. Provozovatel pohřebiště má nárok na úhradu přiměřených nákladů za poskytnuté výše uvedené a další související služby.

ČLÁNEK 10

Dřeviny a lavičky

1. Dřeviny nelze na pohřebišti vysazovat.
2. Dřeviny nesmějí být vysazovány do pohřbívací plochy.
3. Provozovatel může dle svého uvážení a bez souhlasu nájemce odstranit vysazené dřeviny.
4. Všechna trvalá zeleň, vysazená na pohřebišti, je majetkem provozovatele pohřebiště.

5. Nájemce ani návštěvník pohřebiště není oprávněn provádět jakékoli zásahy do vzrostlé zeleně.
6. Pevné i přenosné lavičky instaluje na pohřebišti provozovatel.
7. Lavičky mohou užívat všichni návštěvníci pohřebiště.
8. Jednoduché práce nutné k udržování a okrášlování hrobových míst a hrobového zařízení provádějí nájemci nebo podnikající fyzické či právnické osoby nájemcem pověřené.

ČLÁNEK 11

Sankce

1. Porušení tohoto Řádu bude postihováno podle § 5 odst. 1 písm. i) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích jako přestupek proti veřejnému pořádku, zvláště pokud fyzická osoba poruší podmínky uložené v tomto Řádu při konání pohřbu nebo pietního aktu.
2. Přestupku se dopustí také ten, kdo dle zákona o pohřebnictví:
 - a) v rozporu s § 4 odst. 1 písm. f) zachází s lidskými pozůstatky nebo lidskými ostatky na pohřebišti způsobem dotýkajícím se důstojnosti zemřelého nebo mravního cítění veřejnosti
 - b) v rozporu s § 4 odst. 1 písm. g) neoprávněně otevře na pohřebišti konečnou rakev s lidskými pozůstatky nebo urnu s lidskými ostatky,
 - c) v rozporu s § 4 odst. 1 písm. h) neoprávněně otevře na pohřebišti hrob nebo hrobku nebo neoprávněně provádí exhumaci,
3. Za přestupky uvedené výše lze uložit pokutu ve smyslu § 26 zákona o pohřebnictví.

ČLÁNEK 12

Ostatní ustanovení

1. Právní vztahy neupravené tímto řádem, vztahující se k provozování pohřebiště, se řídí zákonem o pohřebnictví.
2. Pokud se písemný styk provádí doručenkou na adresu nájemce místa na pohřebišti, platí fikce doručení uplynutím posledního dne úložní lhůty u pošty
3. Kontrolu dodržování tohoto Řádu provádí provozovatel.
4. Výjimky z Řádu pohřebiště dle individuální žádosti může schválit provozovatel pohřebiště.

ČLÁNEK 13

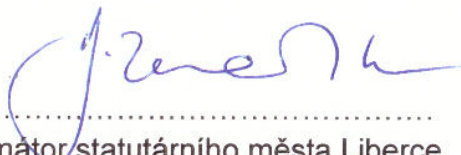
Zrušující ustanovení

Dnem nabytí účinnosti tohoto schváleného Řádu pohřebiště se zrušují všechny dosud vydané Řády pohřebiště města Liberce.

ČLÁNEK 14

Závěrečná ustanovení

1. Tento řád je účinný dnem 1. 9. 2020.
2. Řád veřejného pohřebiště bude vyvěšen na úřední desce statutárního města Liberec po dobu 15-ti dnů a po celou dobu platnosti tohoto řádu musí být vyvěšen na pohřebišti na místě obvyklém.

.....
primátor statutárního města Liberce
Ing. Jaroslav Zámečník, CSc.

